



• صاحب امتیاز: خبرگزاری جمهوری اسلامی  
 • مجری: مؤسسه فرهنگی و مطبوعاتی ایران  
 • رئیس هیات مدیره: صادق حسین جابری انصاری  
 • مدیرعامل و مدیر مسئول: علی متقیان  
 • سردبیر ارشد مؤسسه: هادی خسرو شاهین  
 • سردبیر ایران ورزشی: علی جوادی  
 • تلفن: ۰۲۱-۸۸۵۰۳۱۳۰ • فکس: ۸۴۷۸۱۱۳۲  
 • چاپ: چاپخانه مؤسسه جام جم  
 • سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷ - ۸۸۵۰۳۱۳۰۰ • ۸۸۷۶۵۳۸۳  
 • امور مشترکین: ۸۸۷۶۸۸۰۰ - ۸۸۵۲۱۹۵۴  
 • نشانی: تهران، خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸  
 • صندوق پستی: ۵۳۳۸۸-۱۵۸۷۵

## نخستین کلین شیت تاریخ جام جهانی و آخرین بازمانده

در اولین دوره جام جهانی فوتبال در سال ۱۹۳۰، یک رکورد تاریخی ثبت شد که امروزه کمتر کسی به آن اشاره می‌کند. جیمی داگلاس، دروازه‌بان تیم ملی ایالات متحده آمریکا، در دیدار مقابل بلژیک موفق شد نخستین کلین شیت تاریخ جام جهانی را ثبت کند. این اتفاق در همان روز افتتاحیه مسابقات رخ داد و نام داگلاس را به عنوان پیشگامی در تاریخ فوتبال جهان ماندگار کرد. اما شاید جذاب‌ترین و در عین حال غم‌انگیزترین داستان این مسابقات، مربوط به فرانسیسکو وارانو، مهاجم



تیم ملی آرژانتین باشد. وارانو که در فینال سال ۱۹۳۰ مقابل اروگوئه به میدان رفت، آخرین بازمانده آن دوره از مسابقات بود. او بیش از هفت دهه پس از آن فینال تاریخی، سرانجام در سال ۲۰۱۰ در سن ۱۰۰ سالگی چشم از جهان فرو بست.

## آغاز یک انقلاب فوتبالی در دل اقیانوس اطلس

# جایی که جام جهانی متولد شد

### گزارش یک

تابستان ۱۹۳۰، وقتی هنوز فوتبال حرفه‌ای در بسیاری از کشورها مفهومی ابتدایی داشت، اروگوئه صحنه تولد رویدادی شد که بعدها به بزرگترین تورنمنت ورزشی جهان تبدیل شد. جام جهانی فوتبال، نخستین بار به میزبانی کشوری کوچک اما فوتبالی به نام اروگوئه برگزار شد؛ کشوری که در آن زمان به لطف قهرمانی‌های المپیک ۱۹۲۴ و ۱۹۲۸ به عنوان یکی از قدرتمندترین تیم‌های فوتبال جهان شناخته می‌شد. اما انتخاب اروگوئه بدون جنجال نبود. بسیاری از کشورهای اروپایی حاضر به سفر طولانی و پرهزینه با کشتی به امریکای جنوبی نبودند. همین موضوع باعث شد تا مدت‌ها پیش از آغاز مسابقات، حتی یک تیم اروپایی نیز برای حضور اعلام آمادگی نکند. در نهایت، با تلاش‌های ژول ریمه، رئیس وقت فیفا، چهار تیم اروپایی شامل فرانسه، بلژیک، رومانی و یوگسلاوی راهی سفری چند هفته‌ای پروری اقیانوس شدند تا تاریخ را رقم ببرند.

### سفرهای دریایی، خستگی و ورود به مونت‌ویدئو

سفر تیم‌ها به اروگوئه خود به اندازه مسابقات، بخشی از تاریخ این جام است. بازیکنان هفته‌ها در کشتی‌های بخار، میان امواج اقیانوس اطلس سرگردان بودند. برخی تیم‌ها در مسیر حتی تمرینات محدود بدنی روی عرشه انجام می‌دادند. سرانجام در اوایل ژوئیه ۱۹۳۰، تیم‌هایی پس از دگرپی به بندر مونت‌ویدئو رسیدند. فضای شهر کاملاً فوتبالی شده بود؛ خیابان‌ها پر از پرچم و مردم در انتظار نخستین رویداد جهانی فوتبال. در ۱۰ ژوئیه، قرعه‌کشی در مقر فدراسیون فوتبال اروگوئه انجام شد؛ بدون هیچ مرحله مقدماتی. ۱۳ تیم در چهار گروه قرار گرفتند و تنها صدزنشین‌ها راهی نیمه‌نهایی می‌شدند.

### آغاز رسمی: ۱۳ ژوئیه ۱۹۳۰

در روزی که بعدها به عنوان «روز تولد جام جهانی» ثبت شد، دو بازی همزمان برگزار شد. در دیدار نخست فرانسه و مکزیک، لوسین لوران در دقیقه ۱۹ نخستین گل تاریخ جام جهانی را به ثمر رساند؛ گلی که بعدها در گزارش‌های فیفا به عنوان «آغاز رسمی فوتبال جهانی» ثبت شد. در همان روز، آمریکا نیز بلژیک را شکست داد تا نخستین شگفتی‌های تورنمنت شکل بگیرد. رسانه‌های آن زمان اروپایی با احتیاط به این رویداد نگاه کردند، اما مطبوعات امریکای جنوبی از همان ابتدای آن «انقلاب فوتبال» نامیدند.

### نیمه‌نهایی: قدرتمندی قاطع میزبان و آرژانتین

مرحله گروهی با صعود آرژانتین، اروگوئه، آمریکا و یوگسلاوی به پایان رسید. اما آنچه در نیمه‌نهایی رخ داد، پیام روشنی برای جهان داشت: فوتبال در حال ورود به عصر جدیدی است. \*آرژانتین ۶-۱ آمریکا \*اروگوئه ۶-۱ یوگسلاوی ۱ در دیدار آمریکا، مصدومیت یکی از بازیکنان از

دقیقه ۱۰ نبود قانون تعویض، عملاً کار این تیم را تمام کرد. رسانه‌های امریکایی بعدها این مسابقه را «درس سخت فوتبال بین‌المللی» نامیدند.

### فینال بزرگ: جنگ حیثیت در مونت‌ویدئو

۳۰ ژوئیه ۱۹۳۰، ورزشگاه سنته‌ناریو میزبان فینالی بود که حالا به یکی از نمادهای تاریخ فوتبال تبدیل شده است. بیش از ۹۰ هزار تماشاگر در ورزشگاه حضور داشتند؛ برخی منابع حتی از ازدحام بیش از ظرفیت واقعی خبر داده‌اند. تنش میان دو کشور از روزهای قبل آغاز شده بود. هواداران آرژانتین با شعارهای تند وارد مونت‌ویدئو شده بودند و فضای امنیتی سنگینی بر شهر حاکم بود. حتی گزارش‌هایی از تهدید بازیکنان آرژانتین پیش از مسابقه منتشر شد. در نهایت دیدار فینال به سود میزبان به پایان رسید و قهرمان جام جهانی اول همان اولین میزبان بود. با سوت پایان، مونت‌ویدئو به صحنه جشن ملی تبدیل شد. دولت اروگوئه روز بعد را تعطیل رسمی اعلام کرد. خیابان‌ها پر از جمعیتی بود که قهرمانی رانه فقط یک موفقیت ورزشی، بلکه یک افتخار ملی و هویتی می‌دانستند.

ژول ریمه شخصاً جام را اهدا کرد؛ جامی که بعدها به نام خودش «جام ژول ریمه» شناخته شد. در امریکای جنوبی، تیترو روزنامه‌ها کاملاً متفاوت بود: «اروگوئه، پادشاه فوتبال جهان شد.» فیفا نیز این تورنمنت را «موفقیت‌آمیز و آغاز یک مسیر جهانی» اعلام کرد و بلافاصله برنامه‌ریزی برای دوره بعدی آغاز شد.

### حواشی و ابهامات تاریخی

یکی از مباحث بحث‌برانگیز، موضوع رده‌بندی سوم بود. برخی اسناد اولیه از عدم برگزاری بازی رده‌بندی حکایت دارند، اما در گزارش‌های بعدی فیفا، آمریکا به عنوان تیم سوم معرفی شد. همچنین روایت‌های متفاوتی درباره مدال‌های یوگسلاوی وجود دارد که سال‌ها بعد دوباره در رسانه‌ها مطرح شد، اما اسناد رسمی همچنان آمریکا را در جایگاه سوم ثبت کرده‌اند. نخستین جام جهانی شاید از نظر امکانات، فاصله زیادی با استانداردهای امروز داشت، اما از نظر تاریخی نقطه آغاز یک امپراطوری ورزشی بود. این سفرهای دریایی طولانی تا استانداردهای نیمه‌کاره، از قوانین ابتدایی تا سبوری سابقه تماشاگران، همه چیز در سال ۱۹۳۰ نشان داد که فوتبال در آستانه جهانی شدن قرار دارد.

و در این میان، نام اروگوئه برای همیشه در تاریخ نخستین میزبان، نخستین قهرمان و آغازگر بزرگترین رویداد ورزشی جهان.

جام جهانی فوتبال، امروز بزرگترین رویداد ورزشی جهان است؛ تورنتمتی که میلیاردها بیننده را پای تلویزیون می‌نشانند و ملت‌ها را برای یک ماه در تب و تاب فوتبال فرو می‌برد.

### چرا اروگوئه میزبان شد؟

انتخاب اروگوئه به عنوان میزبان، دلایل مهمی داشت. این کشور در آن زمان یکی از قدرتمندترین بزرگ فوتبال جهان محسوب می‌شد و در بازی‌های المپیک ۱۹۲۴ پاریس و ۱۹۲۸ آنتورپ به قهرمانی

رسیده بود. همچنین در سال ۱۹۳۰، اروگوئه صدمین سال استقلال خود را جشن می‌گرفت و دولت این کشور آمادگی کامل برای میزبانی یک رویداد بزرگ را اعلام کرد. از سوی دیگر، بسیاری از کشورهای اروپایی به دلیل مشکلات اقتصادی ناشی از رکود بزرگ و همچنین دشواری سفرهای دریایی طولانی، تمایلی به شرکت در این رقابت نداشتند. در نتیجه، از میان اعضای فیفا تنها ۱۳ تیم برای حضور در این رقابت تاریخی اعلام آمادگی کردند.

### اتفاق جالب جام اول

## فینال جنجالی بادونوپ!

### زاویه

در روزهایی که فوتبال المپیک با دغدغه‌های فیفا روبه‌رو بود و کیفیت بازی‌ها کاهش یافته بود، ژول ریمه، رئیس وقت فیفا، ایده برگزاری یک رقابت جهانی مستقل را مطرح کرد. هدف او ایجاد جامی بود که تیم‌های بزرگ و همچنین دشواری سفرهای دریایی را برتر از سراسر جهان بتوانند در آن با یکدیگر رقابت کنند، جامی که هر چهار سال یک‌بار برگزار شود و با بازی‌های المپیک همزمان نباشد. این ایده در کنگره فیفا در بارسلونا در سال ۱۹۲۹ به واقعیت پیوست و در سال ۱۹۳۰، قهرمان دو دوره المپیک، به عنوان میزبان اولین دوره جام جهانی انتخاب شد. این انتخاب با وجود پیشنهادهای وسوسه‌انگیز اروگوئه از نظر امکانات رفاهی و حمل و نقل، تصمیمی سیاسی در برابر نظم جدید اروپایی مواجه شد. تنها چهار تیم اروپایی (فرانسه، بلژیک، رومانی و یوگسلاوی) به پروا افتتاح شد و یافتند، در حالی که کشورهای امریکای جنوبی حضور پررنگ داشتند. اروگوئه این رویداد را جشن صدمین سال استقلال سردی از سوی تیم‌های استقبال کم اروپایی‌ها دلگیر شد.

### سنتناریو: شاهکار معماری که با تأخیر افتتاح شد

برای میزبانی این رویداد تاریخی، اروگوئه ورزشگاهی عظیم با ظرفیت

حواشی و ابهام درباره رده‌بندی سوم یکی از موضوعات بحث‌برانگیز جام جهانی ۱۹۳۰، تعیین تیم سوم بود. برخی اسناد نشان می‌دهد مسابقه رده‌بندی رسمی برگزار نشده است. با این حال، در گزارش‌های بعدی فیفا، آمریکا به عنوان تیم سوم و یوگسلاوی به عنوان تیم چهارم معرفی شده است. در طول سال‌ها روایت‌های مختلفی درباره این موضوع مطرح شده، اما اسناد رسمی فیفا همچنان آمریکا را در جایگاه سوم ثبت کرده‌اند.

### میراث اولین جام جهانی

جام جهانی ۱۹۳۰ فقط یک تورنمنت نبود؛ آغاز یک انقلاب در فوتبال جهان بود. این مسابقات نشان داد که فوتبال می‌تواند فراتر از مرزها، ملت‌ها را گرد هم آورد. با وجود مشکلات سفر، کمبود امکانات و تعداد محدود تیم‌ها، این رقابت پایه‌گذار بزرگترین رویداد ورزشی تاریخ شد. از آن زمان تاکنون، جام جهانی به نماد اتحاد، رقابت و هیجان در سطح جهانی تبدیل شده است.



۸۰ هزار نفر به نام «سنتناریو» ساخت اما باران‌های سیل‌آسا مانع از برگزاری بازی افتتاحیه در این ورزشگاه شد و بازی تاریخی بین فرانسه و مکزیک در استادیوم کوچکتر «یوسینوس» برگزار گردید. لورنت فرانسوی اولین گل تاریخ جام جهانی را به ثمر رساند و فرانسه با نتیجه ۴ بر ۱ پیروز شد. پنج روز بعد، ورزشگاه سنتناریو با بازی اروگوئه و پرو افتتاح شد و میزبان توانست با پیروزی در این دیدار، گام اول را محکم بردارد. رقابت‌ها با قهرمانی اروگوئه به پایان رسید و این تیم سومین عنوان قهرمانی پیاپی خود را (با احتساب دو قهرمانی المپیک) جشن گرفت. با این حال، اروگوئه از غیبت تیم‌های اروپایی ناراضی بود و دو دوره بعدی جام جهانی (۱۹۳۴ و ۱۹۳۸) شرکت نکرد. بازگشت آنها به جام جهانی فوتبال تبدیل شد.



### آفساید

در آستانه برگزاری نخستین دوره جام جهانی فوتبال در سال ۱۹۳۰، یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین حواشی این رویداد، غیبت تیم ملی انگلستان و چند کشور بریتانیایی دیگر بود؛ غیبتی که ریشه در اختلافات عمیق میان فدراسیون فوتبال انگلستان و فدراسیون جهانی فوتبال FIFA داشت. در آن زمان، فوتبال انگلستان خود را «مهد فوتبال» می‌دانست و اعتقاد داشت که به دلیل نقش تاریخی‌اش در شکل‌گیری این ورزش، باید جایگاهی ویژه و مستقل در مدیریت بین‌المللی فوتبال داشته باشد. اما فیفا که در سال ۱۹۰۴ تأسیس شده بود، تلاش می‌کرد ساختاری برابر میان تمامی اعضا ایجاد کند؛ ساختاری که برای فدراسیون انگلستان چندان قابل قبول نبود.

یکی از اصلی‌ترین محورهای اختلاف، مسأله پرداخت‌ها و حرفه‌ای‌گری بازیکنان بود. فیفا به تدریج به سمت پذیرش فوتبال حرفه‌ای و پرداخت دستمزد رسمی به بازیکنان حرکت می‌کرد، در حالی که فدراسیون انگلستان نسبت به برخی قوانین پیشنه‌های فیفا، به ویژه در مورد کنترل نقل و انتقالات و دخالت‌های بین‌المللی، موضعی محافظه‌کارانه داشت. انگلیسی‌ها معتقد بودند قوانین باید تحت اختیار

فدراسیون‌های ملی باقی بماند و فیفا نباید قدرت اجرایی مستقیم داشته باشد. عامل دیگر، مسأله برابری رأی‌ها در فیفا بود. کشورهای عضو جدید، به ویژه از اروپا و امریکای جنوبی، خواهان سهم برابر در تصمیم‌گیری‌ها بودند، اما انگلستان به دلیل سابقه تاریخی خود، انتظار نفوذ و قدرت بیشتری داشت. این اختلاف دیدگاه‌ها به تدریج به سردی روابط میان دو طرف انجامید. در نتیجه این تنش‌ها، فدراسیون فوتبال انگلستان تصمیم گرفت دعوت فیفا برای حضور در نخستین جام جهانی را نپذیرد. این تصمیم تنها محدود به انگلستان نبود؛ کشورهای بریتانیا شامل اسکاتلند، ولز و ایرلند شمالی نیز در این دوره شرکت نکردند. در آن زمان، برخی مقامات بریتانیایی معتقد بودند این رقابت جهانی هنوز از نظر ساختاری و اقتصادی آمادگی

### سوژه

### جنجال انعام اجباری

### در رستوران‌های آمریکا

در آستانه میزبانی ایالات متحده از جام جهانی فوتبال ۲۰۲۶، بحث بر سر اعمال سیاست‌های جدید انعام در رستوران‌های شهرهای میزبان بالا گرفته است. گزارش‌ها حاکی از آن است که برخی رستوران‌ها، به ویژه در شهرهایی مانند کانزاس سیتی و بوستون، در نظر دارند به طور خودکار ۲۰ درصد انعام را به صورت ثابت به صورت‌حساب مشتریان اضافه کنند. این اقدام در حالی صورت می‌گیرد که میلیون‌ها هوادار فوتبال از سراسر جهان با فرهنگ‌های متفاوت انعام‌دهی، راهی آمریکا خواهند شد. هدف اصلی این طرح، حمایت از کارکنان بخش خدمات مانند پیشخدمت‌ها و منتدیان بار عنوان شده است. در ایالات متحده، بخش قابل توجهی از درآمد این افراد وابسته به انعام مشتریان است و انتظار می‌رود با ورود گردشگران ناشناخته به این فرهنگ، درآمد آنها با مخاطره روبه‌رو شود. انجمن‌های صنفی رستوران‌داری در برخی ایالات، با ۱۸ تا ۲۲ درصد از برای انعام پیشنه‌های توصیه کرده‌اند و عدد ۲۰ درصد به عنوان یک استاندارد مطرح شده است. با این حال، اجرای این سیاست اجباری نیست و تصمیم نهایی بر عهده هر رستوران است. مدیران برخی رستوران‌ها اعلام کرده‌اند که این هزینه به صورت شفاف در منوها و صورت‌حساب‌ها قید خواهد شد و مشتریان از پیش از آن آگاه خواهند بود. همچنین تأکید شده که این سیاست موقتی است و تنها در طول برگزاری مسابقات جام جهانی اجرا خواهد شد. اما این اقدام با انتقاداتی نیز روبه‌رو شده است. برخی مشتریان و کاربران شبکه‌های اجتماعی، این سیاست را نوعی افزایش پنهان قیمت‌ها تلقی کرده و معتقدند که بهتر است به جای اجباری کردن انعام، قیمت‌ها به صورت شفاف افزایش یابند و دستمزد کارکنان به طور مستقیم پرداخت شود. در مقابل، حامیان طرح بر این باورند که این اقدام می‌تواند از سردرگمی گردشگران خارجی جلوگیری کرده و درآمد پایدار کارکنان را در دوره‌ای که با افزایش چشمگیر تعداد مشتریان روبه‌رو می‌شوند، تضمین کند. در نهایت، این بحث نشان‌دهنده تلاشی برای یافتن تعادلی بین حفظ حقوق کارکنان و ارائه خدمات مناسب به مشتریان در جریان رویدادی بین‌المللی است.

### ایران بخشی از جام جهانی است

همزمان با افزایش تب و تاب بحث‌ها پیرامون جام جهانی فوتبال ۲۰۲۶ که در فرمتی جدید و با حضور ۴۸ تیم برگزار خواهد شد، صعود تیم ملی فوتبال ایران به این رقابت‌ها، واکنش‌های گسترده‌ای را در میان کاربران شبکه‌های اجتماعی برانگیخته است. در یکی از پست‌های پر بازدید در پلتفرم ایکس (توییتر)، کاربری با اشاره به حضور قطعی ایران در این دوره از رقابت‌ها، این رویداد را فرصتی برای نمایش جایگاه فوتبال ایران در عرصه بین‌المللی قلمداد کرده است. این کاربر در بخشی از توییت خود نوشته است: «۴۸ کشور. ایران در جام جهانی است.» او همچنین با رویکردی سیاسی، حضور ایران در این رویداد ورزشی مهم را، در شرایطی که ایالات متحده امریکا تلاش دارد تا ایران را منزوی سازد، نشانه‌ای از گشودگی درهای تعامل جهانی به روی این کشور ارزیابی کرده است. این اظهارنظر با واکنش‌های متفاوتی از سوی سایر کاربران همراه بوده است. کاربران، این صعود را دلیلی بر افتخار ورزشی و ثبات در فوتبال ایران دانسته و آن را ستوده‌اند.

### هتل‌ها آماده پذیرایی از هواداران

با نزدیک شدن به جام جهانی فوتبال ۲۰۲۶، شهر تورنتو خود را مهیای میزبانی یکی از بزرگترین رویدادهای ورزشی جهان می‌کند. در این میان، صنعت هتلداری این شهر نیز با برنامه‌ریزی‌های گسترده، در تلاش است تا تجربه‌ای بی‌نظیر را برای گردشگران بین‌المللی رقم بزند. بر اساس گزارشات منتشر شده، هتل‌های تورنتو در حال طراحی بسته‌ها و خدمات ویژه‌ای همزمان با برگزاری مسابقات جام جهانی هستند. به عنوان مثال، هتل لوکس «ریتز-کارتون تورنتو» اعلام کرده است که قصد دارد بسته‌ها و تجربه‌های منحصربه‌فردی را ارائه دهد. این تجربه‌ها شامل اقامت‌های ویژه، خدمات لوکس، دسترسی به رویدادهای مرتبط با فوتبال و برنامه‌های اختصاصی برای هواداران خواهد بود. موقعیت مکانی این هتل، در مرکز شهر و نزدیک به مراکز اصلی برگزاری رویدادها، مزیت ویژه‌ای را برای جذب گردشگران و هواداران بین‌المللی ایجاد کرده است. با توجه به پیش‌بینی افزایش چشمگیر تقاضای اقامت در طول مسابقات، بسیاری از هتل‌های دیگر در تورنتو نیز در حال هماهنگی با برنامه‌های رسمی فیفا و مدیریت رزروهای گسترده هستند. هدف این هماهنگی، اطمینان از ارائه خدمات با کیفیت و مدیریت مناسب ظرفیت اقامتی شهر در طول این رویداد بزرگ است. کارشناسان گردشگری معتقدند که جام جهانی ۲۰۲۶ تأثیر قابل توجهی بر اقتصاد شهری تورنتو خواهد داشت. صنعت هتلداری، رستوران‌ها و سایر خدمات شهری از جمله اصلی‌ترین بخش‌هایی هستند که از این رویداد بهره‌مند خواهند شد. انتظار می‌رود این رویداد، رونق اقتصادی قابل توجهی را برای شهر به ارمغان آورد.